

ILMAILUALAN UNIONI IAU:N JÄSENLEHTI

Unioni

7.12.2007

NRO 6

Sisältää
painavaa
asiaa

Ilmailualan Unioni 50 vuotta 1957-2007
IAU

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Työpaikkana matkatavara-aula
- 7 Luottamusmiehelle oikeus edustaa vuokratyöntekijöitä
- 8 Onko firma vaihtunut tai tietojärjestelmä?
- 9 Kuljetusalan ammattiliittojen kannanotto
- 10 Valtakunnallisesta sopimisesta paikallisiin sopimuksiin
- 12 Kinaa työhyvinvoinnista
- 14 Messukokemuksia ja kuulumisia Työterveyspäiviltä
- 15 Sopiminen on hälytystyön ehto
- 16 Uusia yhteistyön muotoja IAU.n ja yritysten välillä
- 18 Sinappimarinoitu lohi
- 18 SAK:n kulttuurirahaston apurahat haettaviksi
- 20 Uusia luottamusmiehiä esittelyssä

22 Jari Johansson – nyrkkeilyvalmentaja

Vesa Suni

- 24 Kolumni
- 25 Unionin kansainvälinen ääni – Tuomo Oksanen eläkkeelle
- 27 Kynsinhampain
- 28 SAK:n valtuuston kokous
- 30 Muutosturvaan tarvitaan lisää koulutusmahdollisuuksia
- 31 Pellen päiväkirja

KANSIKUVA: Marko Nykänen laukkukourulla kuormaamassa konttia.

Unioni

Levikki 4600
11. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. (09) 47857 225

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Arto Kujala
Erkki Luoto
Ari Miettinen
Tuomo Oksanen
Pasi Poutiainen

Kirjeenvaihtaja
Vesa Suni

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy v. 2008 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 30.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetettyistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Sign Design/Sanna Kallio

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero

Kansikuva
Pasi Poutiainen

Teksti teoksi

Yksi varmimmista kevään merkeistä on Ilmailualan Unionin edustajiston syyskokous. Kevät on muistinvaraisen tiedon valossa aina lopulta seurannut mainittua kokousta. Tällä kertaa ilmassa oli erityistä urheilujuhlan tuntua. Olihan kyseessä uuden hallinnon ensimmäinen välietappi edustajiston vaalikokouksen jälkeen. Sen lähemmin kokouksen varsinaista kulkua kertaamatta, voidaan todeta alussa olevan aina vaiheen, jota sävyttää uusien käytäntöjen ja sisältöjen etsintä. Uskon puhuvani useimpien puolesta väittäessäni, että osaltamme kohtuullisesti sujuneet työehtosopimusneuvottelut lisäsivät ainakin jossain määrin uskoa tulevaisuuteen.

Yleisen mutta virheellisen käsityksen mukaan nyt kun TES- kirjanen on matkalla painoon, on koittanut rauhan ja seesteisyyden aika. Asia on mitä jyrkimmin päinvastoin. Käsillä on nimittäin hetki, jolloin lähes raamatullisessa mitassa: sanat muuttuvat lihaksi, teksti teoksi ja kirjoituspöytäkenraalien suunnitelmat väkivaltaisen tiedustelupartion toiminnaksi. Olen pahoillani militaristisesta vertauksesta, mutta olen jo pidempään ihmetellyt kuinka jokaisella yrityksellä, olkoonpa kyseessä minkälainen nyrkkipaja hyvänsä, on headquarters, strategy ja Maanpuolustuskorkeakoulun opettaja alustamassa koulutuspäivillä?

Ilman maalailua, on aika tutkia ja arvioida sopimus työpaikoilla, valvoa sen noudattamista ja jossain ajatusten reunoilla ryhtyä kaavailemaan uusia näkökulmia ja aiheita tuleviin neuvotteluihin. Työehtosopimus on jatkuva muutosprosessi, ei vain se ohut kirjanen, joka painosta aikanaan ilmestyy.

Tämä pääkirjoitus on tällä haavaa viimeinen, jonka kirjoittaja esitellään omalla nimellään ja naamallaan. Seuraavasta numerosta 1/2008 alkaen pääkirjoituksen sisällöstä vastaa Ilmailualan Unioni IAU ry, viime kädessä Unioni-lehden päätoimittaja. Tällä muutoksella haluamme välttää kirjoitusten henkilöitymisen vain yhden ihmisen mielipiteiksi, kun pääkirjoituksen tarkoitus on kuitenkin tuoda julki liitty yhteisömmme virallinen kanta yleisen keskustelun alaisiin teemoihin.

Ensi vuoden alusta on myös tarkoitus avata asiantuntijapalsta, jossa selvitetään yleisimpiä työehtoihin ja työympäristöön liittyviä kysymyksiä. Kysymyksiä käsitellään palstalla paljastamatta lähettäjän henkilötietoja tai yritystä, jossa hän työskentelee. Kysymyksiä voi lähettää liiton toimistolle Juha-Matti Koskiselalle, Pekka Kainulaiselle ja Arto Kujalalle sähköposti osoitteisiin: etunimi.sukunimi@iau.fi

Sitä ennen toivotan kaikille hyvää itsenäisyyspäivää, joulua ja uutta vuotta; varmoja kevään merkkejä kaikki.

JUHA-MATTI KOSKINEN
Päätoimittaja

”

On aika tutkia ja arvioida sopimus työpaikoilla ja valvoa sen noudattamista.

”

Työpaikkana matkatavara-aula

Useimmat meistä eivät ole päässeet seuraamaan matkatavaroiden käsittelyä käytännössä. Tämän jutun kautta siihen on mahdollisuus.

■ Helsinki-Vantaan lentoaseman matkatavara-aulassa työskentelee ihmisiä monilla eri työnimikkeillä: aulakuormaaja, ramp-ajoneuvon-kuljettaja eli ns. багааситакси ja aulaesimies. Lentoliikenteen voimakkaan kasvun myötä henkilöstön määrä on jäänyt liian vähäiseksi ja työpaine tuntuu kaikkien niskassa.

Aulatyö tapahtuu laajalla alueella

Henkilökunta työskentelee tällä hetkellä viidessä eri toimipisteessä. Aula

1 on kotimaan terminaalissa, aula 2 ulkomaan keskiterminaalissa ja aula 3–4 non-Schengen-alueella. Lisäksi ainoastaan jatkomatka-tavaroita varten on kaksi erillistä hallia, joille on annettu lempinimet Nopo-Areena ja Tsemppi-Areena.

Auloissa 1 ja 2 matkatavarat tulevat lähtöselvityksestä, tai jatkomatkatavaralajittelusta, ns. laukkukouruihin tai erikoismatkatavarapisteeseen, josta ne kuormataan käsin joko kontteihin tai matkalaukkukärryihin. Sen jälkeen

Ramp-ajoneuvonkuljettaja kuljettaa ne lähtevän lennon seisontapaikalle.

Kun koneen lastaamiseen käytetään kontteja, aulaesimies saa etukäteen tiedon, kuinka monta konttia matkatavaroiden pakkaamiseen voidaan käyttää. Jatkomatkastajatietoja etsimällä hän tekee päätöksen tarvitaanko jatkolaukuille oma kontti vai kuormataanko laukut irtotavararuumaan.

Matkastajatietojen perusteella aulaesimies ilmoittaa myös mahdollisista lyhyistä- eli ”short”-jatkoista kuormajille ja ajoneuvonkuljettajille.

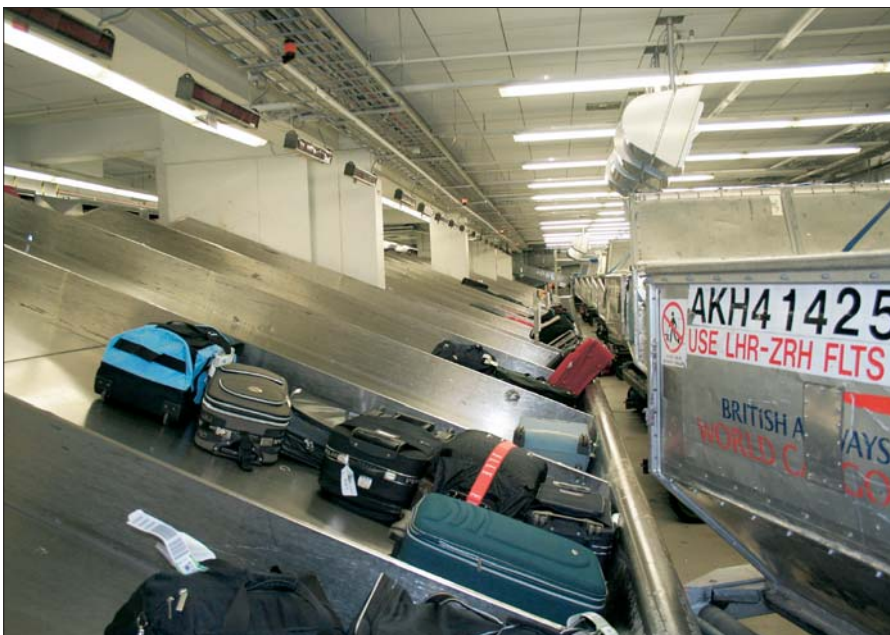
3–4 aulassa toimitaan samoin, pitäisi että matkatavarat tulevat pyörivälle hihnalle eli ”hyrrälle”.

Lisäksi kaikissa matkatavara-auloissa on tietysti saapuvalle matkatavaralle omat hihnastonsa, johon kuormajat purkavat Helsinkiin jäävät matkalaukut.

Jatkomatkatavaran käsittely

Northportin aulakuormauksen suurin ja vaativin haaste on jatkomatkatavaliikenne ja siitä erityisesti Aasian liikenne, todella tiukkoine kääntöaikoinneen. Kaikki Aasiasta tulevat jatkomatkatavarat joudutaan läpivalaisemaan ”Nopo- tai Tsemppi-Areenalla”.

Koneiden tuloa ennakoidaan laatimalla saapuvista matkatavarasähkeistä tiedot laukkumääristä ja jatkolaukujen määristä ja kohteista. Sen jälkeen päätetään montako konttia ja matkata-

Lähtöselvityksestä matkatavarat tulevat laukkukouruihin.

varakärryä kullekin lennolle tarvitaan. Ne tilataan etukäteen ajoneuvonkuljettajalta, joka tuo ne Areenalle, jossa ne kuormaajan kanssa asetellaan valmiiksi oikeille paikoilleen.

Ilman tätä ennakkointia ei jatkomatkatavaroita saataisi ajoissa jatkolennoille. Aasian lentojen yhteydessä puhutaan kuitenkin päivittäin 5–6 saapuvasta lennosta ja jokainen ymmärtänee mikä määrä matkatavaraa lennoilla kulkee.

Laukkujen läpivalaisu

Lentojen saapuessa Ramp-ajoneuvonkuljettaja hakee koneelta jatkolaukku-

kontit listan mukaan läpivalais-tavaksi ja ulkokuormaus vie Helsinkiin jäävät laukkukontit aulaan purettavaksi. Läpivalaisun jälkeen laukut kuormataan uudelleen kontteihin ja kuljetetaan taas kovalla kiireellä lähteville koneille.

”Tsemppi-Areenalla” käsitellään kaikki Euroopasta Aasiaan jatkavat laukut. Laukut kuormataan käsin suoraan konteista ja kärryistä isoihin kontteihin, jotka sitten kuljetetaan koneille.

Ergonomiaongelmia ja työtapaturmia

Huonoja puolia aulakuormaajan työssä ovat aulojen tila-ahtaudesta johtuvat

▲ **Matkatavaratietoja tutkimala päätellään kaluston tarve joka lennolle. Kuvassa työsuojeluasiamies Ville Koskenkorva.**

Bagaasitaksi Seppo Tarvainen hakemassa valmiiksi kuormattua konttia lähtevälle lennolle.

työtapaturmariskit. Aulat on suunniteltu aikana, jolloin Finnair lensi pääsääntöisesti kapearunkoisilla koneilla, joihin laukut viedään kärryillä. Airbusiin siirtymisen myötä liikenne on suurimmalta osin konttiliikennettä ja kontti puolestaan vie laukkukourulta puolet enemmän tilaa kuin kärry. Näin ollen matkatavaran kuormaaminen ergono-

misesti oikein on täysin mahdotonta. Tähän ongelmaan uuden aulan pitäisi tuoda parannusta.

Uuden aulan on ilmoitettu valmistuvan 2009 lopulla. Henkilöstövajaus puolestaan aiheuttaa vaikeuksia myös työvuorolistojen laadinnassa ja sitä kautta hankalia työvuoroja. Hyvänä asiana aulakuormauksessa todetaan, että kaikes-

ta huolimatta työilmapiiriin on onnistuttu pitämään hyvänä työkavereiden kesken.

Asiantuntijoina jutussa ovat toimineet: työsuojeluasiamies Ville Koskenkorva ja luottamusmies Pasi Hirvasoja.

teksti ja kuvat PASI POUTIAINEN

Nopo-Areenan pyörivä hihna eli "hyrrä"

Erittäin ahtaat tilat on helppo nähdä, vaikka ruuhkaiseen iltapäivään on monta tuntia aikaa.

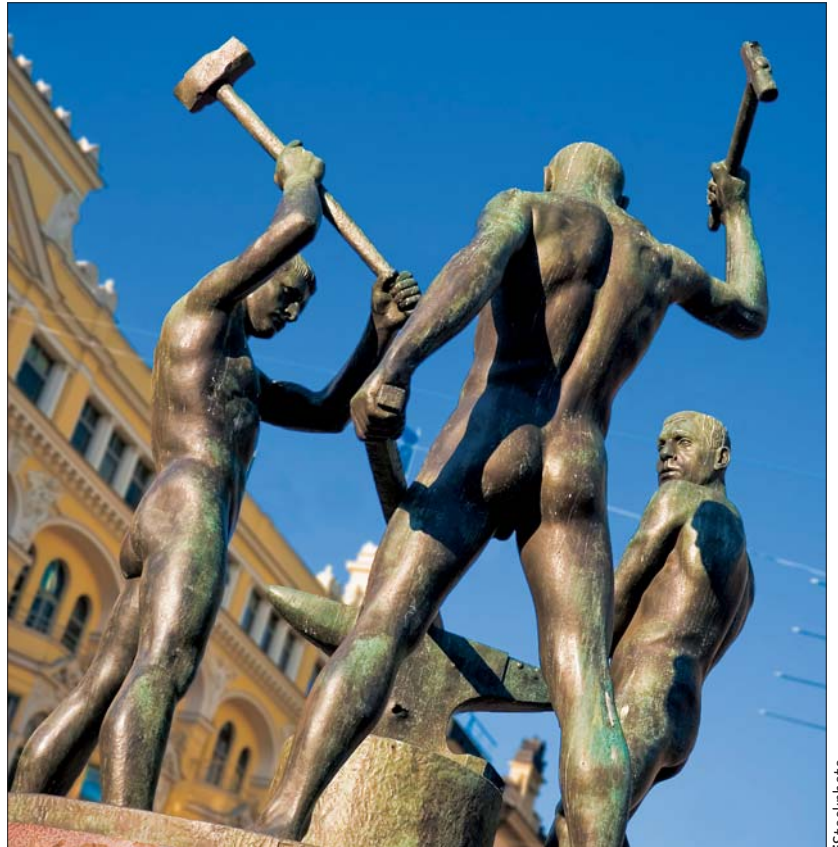
Luottamusmiehelle oikeus edustaa vuokratyöntekijöitä

■ Vuokratyön valvontaan ollaan saamassa merkittävä parannus, kun käyttäjäyrityksen luottamusmies saa oikeuden edustaa myös vuokratyöntekijöitä. Luottamusmies voi siten tulevaisuudessa entistä paremmin varmistaa, että vuokratyöntekijä saa ne edut, jotka hänelle kuuluvat. Muutos täydentää yhteistoimintalain säännöksiä ja lisää tilaajan vastuuta. Esitys sisältyy kolmikantaisen vuokratyötä selvittäneen työryhmän mietintöön, joka luovutettiin tänään työministerille. SAK on tyytyväinen työryhmän esityksiin.

Työryhmä toteaa työsopimuslain lähtevän myös vuokratyössä siitä, että vakituinen työsopimus on pääsääntö ja määräaikainen tästä poikkeus. Yksittäisten asiakkaiden yksittäiset toimeksiannot eivät ole peruste määräaikaisille työsopimuksille niin kuin ne eivät ole muissakaan yrityksissä. Vuokratyönantajallakin on siis velvollisuus pyrkiä järjestämään työt niin, että työntekijällä on vakituista ja kokoaikaista työtä. Eräs keino ovat ns. työpoolit, joissa useampi työnantaja työllistää samaa työntekijää eri aikoina. Työryhmä ottikin myönteisen kannan työpooleihin ja piti niiden kehittämistä tarpeellisenä ja kannatettavana.

Työryhmän sopimat parannusehdotukset koskevat koeaikasäännöksiä sekä vuokratyöntekijän oikeutta saada kirjallinen selvitys työsuhteen ehdoista myös silloin, kun työsuhde kestää alle kuukauden. Lisäksi sovittiin käyttäjäyrityksen ja vuokratyöyrityksen välisen tiedonvaihdon lisäämisestä. Työryhmä sopi myös vuokratyötä koskevan opaan laatimisesta.

Työryhmä käsitteli myös pätkätoihin liittyvää sosiaaliturvaa. Tältä osin työryhmä esittää, että myös määräaikai-

Vielä on lekalla paljon töitä ennenkuin vuokra- ja pätkätoiden työehdot ovat kunnossa.

set työntekijät pääsisivät nykyistä helpommin muutosturvaan piiriin, ja että he saisivat sovitellut työttömyysturvaetuudet nopeammin.

Lisäksi työryhmä sopi jatkoselvityksistä. Tarkoituksena on selvittää tilaajavastuulain toimivuutta sekä paikallisen sopimisen vaikutusta vuokratyöntekijöiden asemaan. Myös lähetettyjen työntekijöitten asemaa kuljetusalalla ja ulkomaisten työntekijöiden työlupa-asioita selvitetään.

Vuokratyössä ja muissa pätkätyösuhteissa samoin kuin alihankinnassa on

kuitenkin vielä korjattavaa. Nyt sovitettu jatkotyö antaa hyvät edellytykset jatkaa pätkätyöntekijöiden aseman parantamista.

LISÄTIETOJA:

Työryhmän jäsen, lakimies
Anu-Tuija Lehto, puh. 020 774 0167
Työryhmän jäsen, työehtoasiantuntija
Nikolas Elomaa, puh. 020 774 0160

Onko firma vaihtunut tai tietojärjestelmä?

Viimeaikoina on tullut esiin lukuisia tapauksia, joissa palkka on maksettu väärin. Jäljet ovat johtaneet kahdelle syytöstehtäälle.

■ Suurin ongelma on ollut uusien yritysten alalle tulo. Tätäkin on tapahtunut kahdella tavalla. On tullut kokonaan uusia yrityksiä, tai sitten vanhat ovat pilkkoutuneet pienemmiksi osiksi. Toinen ongelma on uudet tietojärjestelmät.

Näistä muutoksista on seurannut, että palkka-asioita on alettu hoitaa uusien voimin ja usein myös uusilla tietojärjestelmillä. Kaiken uuden sisäänajossa menee aina oma aikansa, mutta kohtuuttoman pitkään jatkuneet virheet ovat jo johtaneet mm. siihen, että liitosta on jouduttu patistamaan yrityksiä laittamaan järjestelmänsä kuntoon.

Tarkasta aina tilinauhasi

Jos palkanmaksussa oleva virhe jää huomaamatta ja korjaamatta, on sillä aina seurauksia. Sinulta saattaa jäädä esimerkiksi ansaittua palkkaa saamatta. Tällä on aina heijastevaikutuksia tulevaisuuteenkin, koska maksetut palkat vaikuttavat mm. sairausloma-ajan palkkaan, vuosilomapalkkaan ja jopa eläkkeen laskentaan.

Jos huomaat että jotain puuttuu tai jotain on liikaa, käänny heti esimiehesi puoleen ja vaadi korjausta. Sinulla on aina oikeus saada selvitys siitä, millä perusteilla palkkasi on maksettu!

Saattaa olla helppo ajatella, ettei pie-ni mitään, mutta jos sitä pientä tapahtuu usein, niin siitä saattaa muodostua isoa!

Kysykää, sillä tilinauhat saattavat joskus tietokonesukupolvenkin ymmälleen. ▶

Uskomaton selitys

Jos esimiehesi antama selitys ei tyydytä sinua, voit aina kääntyä luottamusmiehesi puoleen.

Luottamusmiehesi voi hakea asiaan lisäselvityksiä tarpeen mukaan. Ongelmia ei kannata hautoa työmaalla kovin pitkään, sillä ratkaisu kuitenkin löytyy aina – viimeistään lakitivasta.

Liiton jäsenmaksut

Ole erityisen tarkkana siitä, että liiton jäsenmaksu on peritty palkastasi.

Jäsenmaksun perinnän keskeytyminen saattaa johtua monestakin syystä. Viimeaikoina yleisin syy on ollut siirtymisen uuden työnantajan palvelukseen. Ei ole merkitystä sillä siirrytkö jonkun konsernin sisällä vai ulkopuolella. Kaikissa tapauksissa on aina varmistettava se, että uusi työnantaja perii jäsenmaksut!

Joissakin tapauksissa asiasta on sovittu luottamusmiehen tai liiton ja työnantajan kesken niin, että perintä hoidetaan vanhan jäsenmaksun perintäsopimuksen perusteella. Aina tämä ei onnistu, vaan jokaisen on tehtävä uusi perintäsopimus.

iStockphoto

**Tarkasta
tilinauhasi!**

Kaikissa tapauksissa liittoon on aina toimitettava tieto työnantajan vaihtumisesta.

Jäsenyys saattaa katketa

Jäsen itse vastaa aina siitä, että jäsenmaksut tulevat maksetuiksi! Tätä vastusta ei voi millään keinolla siirtää muille.

Liitossa ajetaan neljännesvuosittain ns. rästilistat. Ajossa etsitään ne henkilöt, joilla ei ole jäsenmaksu- tai muita selvityksiä. Näille lähetetään selvityspyyntö, jonka tarkoituksena on laittaa asiat kuntoon.

Tämän jälkeen asiat joko laitetaan kuntoon tai jos vastausta ei tule, jäsen erotetaan takautuvasti siitä alkaen kun maksut ovat rästissä.

Kannattaa huomioida myös se, että jos tulee erotetuksi liitosta ja kassasta, ei vanhaa jäsenyyttä voi hyödyntää liittyessään uuteen kassan. Sinne mennään silloin aina uutena jäsenenä.

Omasta palkastaan ja jäsenyydestään kannattaa siis huolehtia, jos ei muuten, niin vaikka pelkästään itsensä syistä.

ARTO KUJALA

Kuljetusalan ammattiliittojen kannanotto

15.11.2007

■ Kuljetusalan ammattiliitot ilmaisevat huolestumisensa hallituksen toimista, joilla puututaan kansalaisten perusoikeuksiin. Hallituksen esitys ns. pakkolaiksi puuttuu merkittävällä tavalla yksilöiden työelämän perusoikeuksiin, joihin myös lakko-oikeus kuuluu.

Kuljetusliitot eivät pidä hyväksyttävänä sitä, että perusoikeuksia rajoitetaan nyt esitetyllä tavalla. Pakkolakiesityksellä perusoikeudet alistetaan taloudellisen tarkoituksenmukaisuuden ja poliittisen harjinnan alle.

Auto- ja Kuljetusalan
Työntekijäliitto AKT ry
Ilmailualan Unioni IAU ry
Posti- ja Logistiikka-alan
Unioni PAU ry
Rautatieläisten Liitto ry
Rautatievirkamiesliitto ry
Suomen Merimies-Unioni SM-U ry
Veturimiesten liitto ry

Unioni-lehti ilmestyy myös internetissä!

Lehti löytyy liiton sivuilta www.iau.fi

Liiton nettisivuilta löytyy myös työehtosopimus ja paljon muuta tietoa.

Valtakunnallisesta sopimisesta paikallisiin sopimuksiin

IAU:n luottamusmies- ja työsuojelupäivillä oli esillä mm. uusi työehtosopimus, työaikapankit ja liikkeen luovutus.

■ Ilmailualan Unionin luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut, sekä työsuojeluasiamiehet kokoontuivat viettämään perinteistä yhteistoimintapäiväänsä Helsingin Työväenyhdistyksen tiloihin Hakaniemeen. Jos ilmailun maa- ja teknisten palveluiden toimintaympäristö muuttuu nykyistä tahtia, ensi vuonna sama tilaisuus järjestetään todennäköisesti Helsingin jäähallissa. Luottamushenkilöiden määrä on ollut nopeassa kasvussa yritysten määrän lisääntyessä.

Alustajina päivillä toimivat SAK:n työehtoasiantuntija **Nikolas Elomaa** ja IAU:n puheenjohtaja **Juhani Haapa-saari**.

Sopimuskierrroksesta työaikapankkeihin

SAK:n työehtoasiantuntija Nikolas Elomaa totesi puheenvuorossaan, että sopimuskierrros on ollut SAK:n liittojen osalta yllättävän rauhallinen. Suurimmat ongelmat ovat olleet toimihenkilöpuolella. Palkankorotusten taso on ollut maltillinen huolimatta median antamasta toisenlaisesta viestistä.

Tupo on kätevä työkalu työelämän kehittämiseen, Elomaa muistutti. Liitotkierrros puolestaan edustaa mahdollisuutta palkkatasojen tarkastamiseen.

Uutta työehtosopimuksissa on paikallisten erien lisääntyminen. IAU:n sopi-

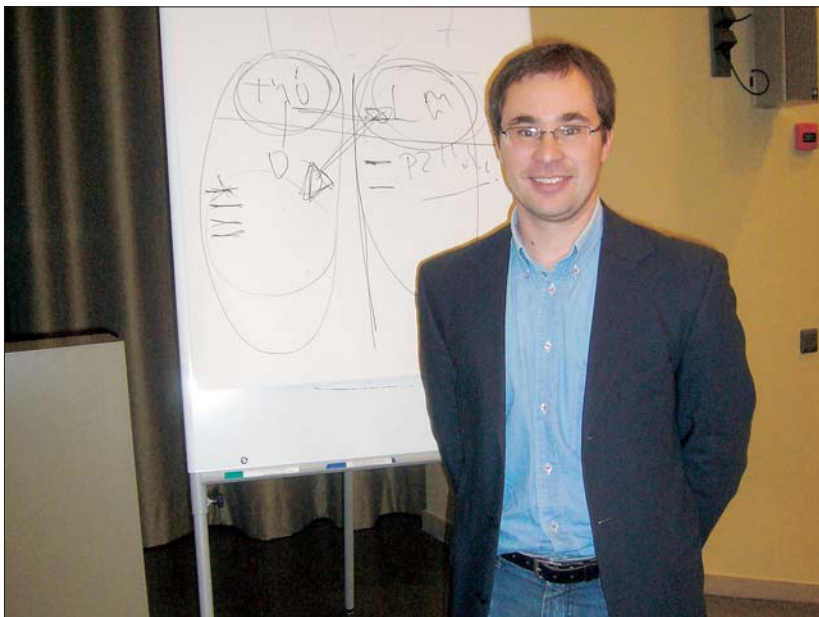
mukseen ei kuitenkaan näitä paikallisesti sovittavia palkkaeriä tullut.

Työaikapankkeja koskevaa yksityiskohtaista ohjeistusta on Elomaan mielestä mahdotonta luoda alojen erilaisuuden vuoksi. SAK on kuitenkin tuonut esille kohtia, jotka tulee huomioida työaikapankkijärjestelmiä rakennettaessa. SAK suosittelee työaikapankkijärjestelmien käyttöönottoa työpaikoilla, mikäli niiden avulla voidaan edistää työntekijöiden hyvinvointia. Työaikapankilla tarkoitetaan työ- ja vapaa-ajan yhteensovitusjärjestelyä, jolla työntekijälle järjestetään oikeus säästää ja pitää vapaata.

IAU:n uuden työehtosopimuksen mukaan voidaan työaikapankkeja kokeilla, mikäli työnantaja ja ammattiosasto sopivat kokeilusta.

Liikkeen luovutusta koskeva lainsäädäntö ei Elomaan mukaan ole kovin selkeää. Joudutaan selvittämään, onko yritysjärjestelyissä todella kyse liikkeen luovuttamisesta lain edellyttämällä tavalla. Mikäli näin on, selvitetään millä tavalla ja tasolla edut seuraavat työntekijöitä uuteen yritykseen. Esimerkiksi miten toteutetaan työterveyshuolto käytännössä yritysjärjestelyn jälkeen. Työntekijän kannalta liikkeen luovutuksen periaatteiden noudattaminen on yleensä edullisinta.

Tilaa javastuulakia Elomaa piti hyvänä mm. harmaan talouden torjunnassa. Laissa on kyse tilaajan selvitysvolvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä. Tilaaja voi käyttää vuokratyöntekijöitä tai alihankintasopimukseen perustuvaa työvoimaa. Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen tulee huomioida, että heidän tulee oma-aloitteisesti pyytää tilaajavastuulain mukaisia tietoja työnantajalta.

Arto Kujala

Nikolas Elomaa kuvaili muutamalla selkeällä vedolla näkemyksiään sopimuskierrroksesta ja kertoi mm. työaikapankeista.

Pekka Kainulainen

Paikallisen sopimisen edellytys on edunvalvojen työsuhteturva. Sopimussihteeri Arto Kujala maalaa kauhukuvaa seinälle. Kuvassa mukana myös Juhani Haapasaari.

Korvaava työ on tullut käyttöön Suomessa joillakin työpaikoilla. Korvaavan työn käyttö vaatii monien näkökohtien huomioimista ja tietyt vähimmäisehdot, jotta se voidaan ottaa käyttöön työpaikalla. Keskustelussa todettiin, että liitosta on saatavissa tarkemmat ohjeet asian käsittelyyn.

Paikallisesti sovittavat asiat

Liiton puheenjohtaja Juhani Haapasaari käsitteli omassa puheenvuorossaan paikallisesti sovittavia asioita ja työehtosopimusmuutoksia.

Ilmailualan Unioni IAU ry:n ja Palvelualojen Toimialaliitto ry:n välisen työehtosopimuksen mukaan osapuolet sitoutuvat myötävaikuttamaan siihen, että sopimuksia saadaan aikaan silloin kun työehtosopimuksen tai sen liitteiden nojalla edellytetään joistakin asioista sovittavan paikallisesti.

Juhani Haapasaari kävi lävitse luetteloa paikallisista sopimuksista, joita on solmittu eri yrityksissä. Tämä luettelo on varsin pitkä, ja se on tarkoitus saada päivitettyä.

Suunnitteilla on myös sopimusten siirtäminen sähköiseen muotoon ja lait-

taminen Member-järjestelmään. Näin eri yritysten työntekijät voisivat löytää helposti omaa yritystään koskevat paikalliset sopimukset.

Uuden työehtosopimuksen myötä paikallisia sopimuksia joudutaan päivittämään ja niiden viittaukset muuttamaan uuden työehtosopimuksen mukaisiksi.

Lopuksi Haapasaari käsitteli uuden työehtosopimuksen sisältöä. Keskustelua herätti esimerkiksi edunvalvojen työsuhteturva.

PEKKA KAINULAINEN

KINAA työhyvinvoinnista?

■ Työpaikalla on monia asioita, jotka vaativat korjausta. Edellisessä lehdes-
sä oli esillä työsuhteasioihin ja työeh-
tosopimukseen liittyvät erimielisyydet
ja niiden ratkominen. Nyt on tarkoi-
tus keskittyä työsuojeluun, työympä-
ristöön, työvälineisiin ja työhyvinvoi-
tiin liittyviin ongelmiin. Seuraavassa on
käytännönläheisiä neuvoja, miten voit
edetä kohti ongelman ratkaisua.

Muista, että voit aina pyytää avukse-
si oman työsuojeluvaltuutettusi tai työ-
suojeluasiamiehesi miettimään vasta-
uksia näihin kysymyksiin ja keskustelui-
hin esimiestesi kanssa. Jos työpaikallasi
ei ole näitä työsuojeluhenkilöitä valittu,
voit kääntyä ammattiosastosi puoleen
tai ottaa yhteyttä suoraan liittoon.

VAIHE 1.

Lähtökohtana on lainsäädäntö, jonka
mukaan työntekijän on viipymättä il-
moitettava työnantajalle ja työsuojelu-
valtuutetulle puutteellisuuksista, jotka
voivat aiheuttaa haittaa tai vaaraa työn-
tekijöiden turvallisuudelle tai tervey-
delle. Työntekijän on kokemuksensa,
työnantajalta saamansa opetuksen ja
ohjauksen, sekä ammattitaitonsa mu-
kaisesti ja mahdollisuuksiensa mukaan
poistettava havaitsemansa ilmeistä vaa-
raa aiheuttavat viat ja puutteellisuudet.
Työntekijän on ilmoitettava myös siitä,
että on poistanut tai korjannut kysei-
sen vian tai puutteellisuuden.

Työnantajan tulee puolestaan ker-
toa ilmoituksen tehneelle työntekijäl-
le ja työsuojeluvaltuutetulle, mihin toi-
menpiteisiin esille tullessa asiassa on
ryhdytty tai aiotaan ryhtyä.

Esimerkiksi jos työntekijä havaitsee
lattialla öljyläikän tulee hänen liukastu-
misvaaran takia puhdistaa välittömästi
lattia öljystä ja tämän lisäksi ilmoittaa
asiasta.

Mikäli työntekijä havaitsee esimer-
kiksi rikkinäisen pistorasian, hän ei

lähde pistorasiaa korjaamaan, ellei ole
sähkömies. Hän tekee asiasta ilmoi-
tuksen.

Näin toimitaan varsinkin silloin, kun
on kyse selkeästä tapaturmavaarasta tai
muuten yksinkertaisesti ratkaistavasta
asiasta. Aina asiat eivät kuitenkaan ole
näin yksinkertaisia.

VAIHE 2.

Mikäli on kyse hankalammasta asiasta,
koskien esimerkiksi työpisteen ergono-
miaa (työasennot, työliikkeet), koneita,
työvälineitä, tai kemikaalisia-, fysikaa-
lisiä- (melu, sisäilma/lämpöolot), bio-

logisia haittoja, vaatii asia yleensä tar-
kempaa selvitystä. Selvityksiä saatetaan
tarvita myös, jos kyse on työntekijään
kohdistuvasta häirinnästä, väkivallan
uhasta, yksin työskentelystä, yötyön
haitoista, tai vaikka työn tehtäväkoko-
naisuudesta ja tauottamisesta.

Myös näistä ongelmista tulee ilmoit-
taa esimiehelle ja työsuojeluvaltuutetul-
le. Esimiehen tehtävä on käynnistää tar-
vittavat toimenpiteet asian ratkaisemi-
seksi. Lainsäädännön mukaan esimiehen
(työnantajan) ja työntekijöiden on yhteis-
toiminnassa ylläpidettävä ja parannettava
työturvallisuutta työpaikalla.

**Huutaminen helpottaa, mutta
asiat ratkeavat neuvottelemalla.**

VAIHE 3.

Esillä oleva ongelma voidaan yleensä ratkaista, kun yhdessä mietitään asiaan paras ratkaisumalli. Tarvittaessa voidaan käyttää hyväksi eri asiantuntijoi-
ta, kuten esimerkiksi työterveyshuollon ammattilaisia.

Ensin on hyvä käydä asiaa läpi vastaamalla seuraaviin kysymyksiin:

- Mikä tarkkaan ottaen on ongelman aihe ja onko sitä yritetty aikaisemmin ratkoa?
- Keitä ongelma koskee?
- Millaisia selvityksiä mahdollisesti tarvitaan?

- Onko työpaikan vaarat selvitetty ja tehty tarvittaessa riskiarviointi?
- Ovatko työpaikkaselvitykset ajan tasalla?
- Tarvitaanko mittauksia?

Tämän jälkeen voidaan miettiä ratkaisuvaihtoehtoja ja miten ratkaisun seurannasta huolehditaan.

VAIHE 4.

Mahdollisia selvitettävää asiaa koskevia erimielisyyksiä tulee pyrkiä ratkomaan yhteistoiminnassa työnantajan ja työntekijöiden välillä. Työnantajaa edus-

taa yhteistyössä työsuojelupäällikkö ja työntekijöitä työsuojeluvaltuutettu ja työsuojeluasiamies. Asia voidaan käsitellä työsuojelutoimikunnassa, mutta on syytä huomioda, että työnantaja vastaa työsuojelusta ja päätösvalta tehtävistä ratkaisuksista on linjaorganisaation esimiehillä.

Tässä vaiheessa viimeistään yleensä selvitetään, mitä työlaainsäädäntö sanoo asiasta. Toimintaa työpaikalla säätelee laaja joukko lakeja, valtioneuvoston päätöksiä, sopimuksia, suosituksia, sekä vanhoja käytäntöjä.

Toivottavaa on, että erimielisyys ratkeaa työpaikan omin voimin, mutta ellei näin käy, voidaan ottaa yhteyttä työsuojelutarkastajaan. Tarkastaja voi antaa työnantajalle kirjallisen toimintaohjeen tai kehotuksen korjata säännösten vastainen olotila. Työsuojeluviranomaisilla on myös muita keinoja saattaa asia lainmukaiselle tolalle.

Työntekijällä on oikeus pidättäytyä työstä, josta aiheutuu vakavaa vaaraa työntekijän omalle tai muiden työntekijöiden hengelle tai terveydelle. Työstä pidättäytyminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka tulee kysymykseen vain, jos vaara ei ole vältettävissä muilla välittömillä toimenpiteillä.

Työsuojeluvaltuutetulla on puolestaan oikeus keskeyttää työ, josta aiheutuu välitöntä vakavaa vaaraa valtuutetun edustamien työntekijöiden hengelle tai terveydelle.

VAIHE 5.

Parasta olisi, jos asiat saataisiin ratkottua yhteistoiminnassa työpaikalla. Käsiteltävä asia vaikuttaa hyvin paljon siihen, missä aikataulussa asiaan on saatava korjaus. Osa asioista vaatii välittömän korjauksen ja toiset voidaan kirjata työsuojelun toimintaohjelmiin tai yrityksen toimintasuunnitelmiin. Tämän vuoksi asian käsittelyn aikana tehdyt ratkaisut on syytä kirjata mui-
tiin.

PEKKA KAINULAINEN
Työympäristösihteeri

Messukokemuksia ja kuulumisia Työterveyspäiviltä

Finnair Catering Oy:n työsuojeluvaltuutettu Reijo Hiltunen kävi Saksassa työsuojelumessuilla ja osallistui Helsingissä Työterveyspäiville. Pyysimme häneltä muutaman kommentin molemmista.

A+A messut Düsseldorf

A+A-messut ovat Euroopan suurin terveys-, turvallisuus- ja työsuojelualan messut. Messut järjestettiin tänä vuonna 18–21.9.2007 Düsseldorfissa. Messulipun hinta oli 25€, johon sisältyi myös bussikuljetus lentokentältä messualueelle. Itse vierailin messuilla 19.9.

Messualue käsitti seitsemän isoa hallia, joissa jokaisessa riitti näkemistä. Yhteensä näytteilleasettajia oli noin 1400 eri puolilta maailmaa.

Kuulo- ja silmäsuojaimia, erilaisia työkenkiä, suojakäsineitä ja työvaatteita löytyi yllin kyllin. Esittelypisteissä oli esillä runsaasti tuotteita, ja oli jopa virvokkeitakin tarjolla. Kuulosuojaimissa oli panostettu myös ulkoasuun. Eri neonvärit olivat hyvin suosittuja sekä kertakäyttö-tulpissa että myös sanka- ja kuppisuojaimissa. Myös suojalaseissa oli kiinnitetty huomiota niiden ulkonäköön.

Työvaatteita esiteltiin sekä esittelylavalla livenä, että videoseeniltä.

Eri seminaareissa käsiteltiin mm. työpaikan ergonomiaa sekä stressin ja kiireen vaikutusta työtapaturmiin.

Messut tarjosivat mielenkiintoisen kokemuksen vertailla suomalaisten ja ulkomaisten näytteilleasettajien tuotteita. Suomessa tuotteiden ulkonäköön,

joka vaikuttaa niiden käytön houkuttelevuuteen, ei panosteta niin paljon kuin monissa muissa maissa.

Messujen parasta antia olikin se, että pääsi tutustumaan, miten muualla Euroopassa työturvallisuutta yritetään parantaa.

Näitä messuja voin lämpimästi suositella kaikille, jotka ovat työsuojelusta ja turvallisuudesta kiinnostuneita.

54. työterveyspäivät Helsinki

Helsingin Messukeskuksessa lokakuussa pidettyjen Työterveyspäivien kolme tärkeintä teemaa mielestäni olivat: Tu-

loskuntoa työterveydestä, Esimiehenä esillä ja Verkostot voimana.

Pääasiallinen sanoma oli, että tulosta tehdään ihmisten varassa. Siksi on tärkeää tietää, miten henkilöstö voi. Yritysten ”työterveystaseella” on kasvava merkitys.

Esimies on avainasemassa työhyvinvointia edistäviä valintoja tehtäessä.

Hyvin ja tasapuolisesti kaikkia käsittelevälle pomolle olisi töitä tarjolla, mutta mistä niitä löytää?

REIJO HILTUNEN
Työsuojeluvaltuutettu

Pekka Kainulainen

Esimies on avainasemassa työhyvinvointia edistäviä valintoja tehtäessä, totesi Reijo Hiltunen Työterveyspäivillä. ▶

Sopiminen on hälytystyön ehto

Työvuoroja joudutaan välillä rukkaamaan käytännön syistä.
SAS Ground Services Finland Oy:n yritys muuttaa hälytystyötä
koskevaa sopimiskäytäntöä tuomittiin työtuomioistuimessa.

■ Työnjohto-oikeus on rajallista, eikä työntekijän tarvitse noudattaa ihan kaikkea sen puitteissa esitettyä. Esimerkiksi sairastuneen työkaverin tilalle kotoa tavoitettu työntekijä saattaa suostua tulemaan ylimääräiseen työhön ennen seuraavan työvuoronsa alkamista. Tästä työstä maksetaan myös ylimääräistä korvausta. Jos sopimuksia noudatetaan niin kuin on sovittu, vähenevästä vapaasta ja muusta haitasta maksetaan erityisiä hälytystyökorvauksia mahdollisten iltatyöstä, ylityöstä jne. maksettavien korvauksien lisäksi.

Sopiminen ja suostuminen

Sopiminen on kaksipuolinen toimenpide. Molempinpuolinen yhteinen tahto muodostaa sopimisen ytimen, eikä sopimispakkoa onneksi ole. Kun yhtiöissä on erilaisia käytäntöjä siitä, miten tieto hälytystöistä välitetään työntekijöille, on saattanut syntyä erilaisia käsityksiäkin siitä, onko toimitettu oikein.

Hälytystyömääräykset oli otettu vuoden 2006 alammme koskevaan työehtosopimukseen samanlaisina kuin edellisessäkin. Ilmailualan TES:n mukaan olennaista tässä on se, että korvaus hälytystyöstä saadaan, kun työstä sovitaan kun on poistuttu työpaikalta, ja se tehdään ennen seuraavan työvuoron alkamista.

Käytännössähän siis tarjottu mahdollisuus sopia ko. työstä on hyvinkin voinut olla tiedossa jo työpaikalla, mutta itsellä on voinut esimerkiksi olla jokin meno tai jokin muu syy, mikä on sen estänyt, ja mahdollisuus tai halu sopia on voinut ilmentyä vasta myöhemmin.

Tekninen sopiminen argumenttina

SGS:ssä on ollut käytössä ns. AAP-sivut, joilla on voitu kertoa tarjolla olevista töistä ja joita on voinut tutkia työaikana. Kun näihin tietoihin oli yhtiön mukaan toisinaan reagoitu myöhemmin, vaikka työhalua olisi ilmeisesti ollut jo ennen poistumista työpaikalta, yhtiö ilmoitti 22.2.2006 siirtyvänsä tulkintaan, jonka mukaan korvauksien maksaminen hälytystyöstä riippuu siitä, milloin nuo tiedot on ko. sivuille merkitty. Pelkkää työstä ilmoittamista haluttiin

pitää työpaikalla sopimisena, jos se johti siihen, että hälytystyöhön tultiin – vaikka sopimus oli tehty ihan muualla. Tällä perusteella ei sitten hälytystyökorvauksia haluttu maksaa.

Yhtiö katsoi uudella tavallaan noudattavansa työehtosopimuksen tarkoitusta ja sitä, että nykytekniikka mahdollistaisi sekä joustavamman ja sopimispaikasta riippumattoman sopimisen. Yhtiön selityksen mukaan se ei ollut muuttanut aiempia käytäntöjä. – Näin siis pääosin kiteytettynä.

Työtuomioistuimen tuomio

IAU haastoi SGS:n ja Palvelualojen Toimialaliiton työtuomioistuimeen vastaamaan tästä TES-tulkinnasta. Ratkaisu, työtuomioistuimen päätös numero 107, saatiin 8.11.2007. Päätöksen tuomiolauselman kuuluu seuraavasti:

”Työtuomioistuin vahvistaa, että SAS menettelee säännöllistä reittiliikennettä tai raskasta tilauslentoliikennettä koskevan työehtosopimuksen 37 §:n vastaisesti jättäessään työehtosopimuksen mukaisen hälytystyökorvauksen maksamatta tilanteessa, jossa työstä on ilmoitettu yhtiön AAP-sivuilla työntekijän työvuoron aikana, vaikka hälytystyöhön tulemisesta on työntekijän kanssa sovittu työntekijän vapaa-aikana ja työ tehdään ennen seuraavan säännöllisen työvuoron alkua.

Palvelualojen Toimialaliitto ja SAS Ground Services Finland Oy tuomitaan työehtosopimuslain 7, 8 ja 10 pykälän nojalla maksamaan hyvityssakkoa Ilmailualan Unioni IAU:lle, SAS Ground Services Finland Oy työehtosopimuksen tieteen rikkomisesta 2.200 euroa ja Palvelualojen Toimialaliitto valvontavelvollisuuden laiminlyönnistä samoin 2.200 euroa.

Lisäksi Palvelualojen Toimialaliitto ry ja SAS Ground Services Finland Oy ja velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan Ilmailualan Unioni IAU:n oikeudenkäyntikulut 8.776,60 euroa.”

Koonnut: TUOMO OKSANEN

Uusia yhteistyön muotoja IAU:n ja yritysten välillä

Tällä sivulla oli tarkoitus esitellä haastatteluin ja kuvin kuinka erilaisin tavoin matkustavia avustetaan lentoasemilla. Helsinki-Vantaan lentoasemalla suomalainen monialayritys tekee tätä arvokasta ja vaativaa palvelutyötä alihankintana kahdelle eniten Suomessa operoivalle lentoyhtiölle. Mainittu yritys, joka haluaa pysytellä nimettömänä, asetti kuitenkin kyseenalaiseksi työntekijöidensä osallistumisen jutun tekemiseen. Unioni-lehti kunnioittaa yrityksen työntekijöiden tahtoa ja ymmärtää heidän päätöksensä vetäytyä hankkeesta provosoinnin välttämiseksi. Sen sijaan Unioni-lehti ei kunnioita, eikä ymmärrä yrityksen suhtautumista asiaan.

Nordea Pankki Suomi Oy / Nordea Rahoitus Suomi Oy

Yhdellä kortilla saat monta etua

Hanki nyt Liitto MasterCard, saat kätevästi samalla kortilla sekä liittosi jäsenkortin että kansainvälisen maksuaika- ja luottokortin tarjoamat edut. Liitto MasterCard on sekä jäsenkortti että maksuaika- ja luottokortti. Korttiin sisältyy lisäksi käteviä lisävuoktuksia ja myös halutessasi Nordean pankkikortti sekä automaattikortti. Saat yhdellä kortilla kolmen kortin edut. Liitto MasterCard -korttia voit hakea, olitpa minkä tahansa pankin asiakas.

Liitto MasterCard -kortilla saat nämä edut:

- 1 000 - 5 000 euron luottolimiitti
- Korotonta maksuaikaa keskimäärin 30 päivää
- Käteisnostot sekä kotimaassa että ulkomailla
- Liittosi jäsenedut
- Liittosi valitsemat vakuutusedut: ostoturva ja käteisnostoturva

Lisäksi voit halutessasi yhdistää Liitto MasterCard -korttiin myös Nordean pankki- ja automaattikorttiominaisuudet sekä verkkopankkipalvelut.

Tilaa hakemus jo tänään!

Lisätietoja ja Liitto MasterCard -hakemuksen saat osoitteesta www.nordearahoitus.fi/liitto, soittamalla Nordea Asiakaspalveluun 0200 3000 (pvm/mpm) ma-pe 8-20 ja Nordean konttoreista.

* Luoton myöntää Nordea Rahoitus Suomi Oy. Sen korko on 3 kk euribor + 7,5 %. Kun nimelliskorko on esim. 12,24 % (09/07), on todellinen vuosikorko 15,24 %. Todellinen vuosikorko on laskettu käytössä olevalle 2 000 euron luotolle ja siinä on huomioitu pääkortin vuosimaksu 60 €.

Nordea

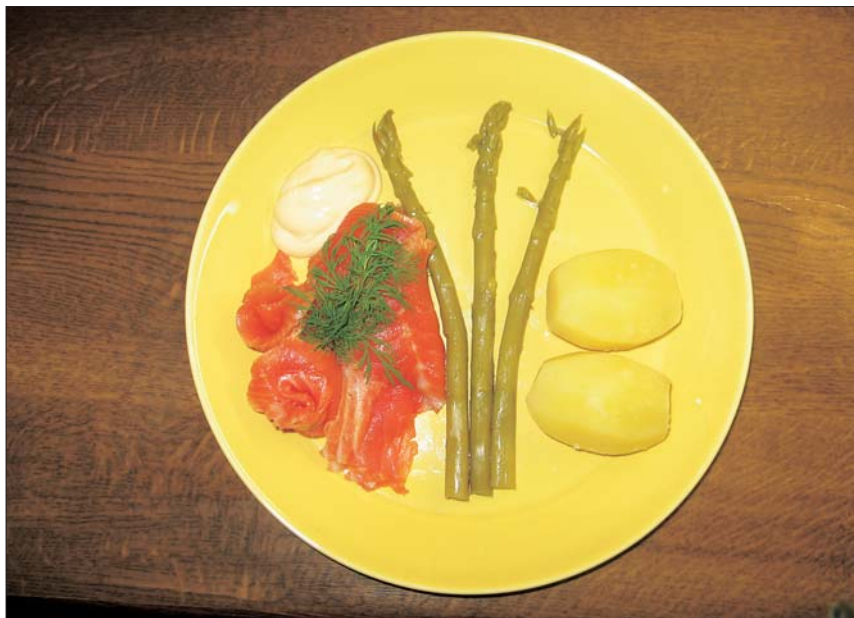
Sinappimarinoitu lohi

■ Ota lohifileestä ruodot pois. Laita lohen pintaan dijon-sinappia kauttaaltaan, ei nahkapuolelle. Laita astian pohjalle karkeaa merisuolaa, samoin lohen pintaan. Hyvä ohje on 50 grammaa suolaa lohikilolle. Voit laittaa pintaan myös vähän valkopippuria ja tilliä. Anna fileen olla jääkaapissa vähintään vuorokauden, mieluiten kaksi, ennen tarjoilua.

Ennen fileen leikkausta pyyhkäise ylimääräinen sinappi pois pinnasta vaikka talouspaperilla. Filee leikataan kuten graavilohi.

Juomaksi voi suositella vaikka seuraavia: Pfaffenheim Pinot Blanc, tai Jacob's Creek chardonnay.

ERKKI VIIRA

SAK:N KULTTUURIRAHASTO

julistaa vuoden 2008 apurahat haettaviksi

Apurahoja voivat hakea kaikki SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen yksityiset jäsenet tai harrastajaryhmät.

Hakulomake ja tarkat ohjeet löytyvät 17.12.2007 alkaen Kansan Sivistysrahaston nettisivuilta osoitteesta www.sivistysrahasto.com. Netissä täytetty, tulostettu ja allekirjoitettu hakemus liitteineen toimitetaan 15.1.2008 mennessä hakijan omaan ammattiliittoon.

Vuoden 2007 alusta SAK:n kulttuurirahasto on toiminut Kansan Sivistysrahaston yhteydessä erikoisrahastona. Jos hakijan ammattiliitolla on oma rahasto Kansan Sivistysrahastossa, käsitellään hakemus myös sen apurahoja jaettaessa ilman eri hakemusta.

Apurahojen saajien nimet julkaistaan SAK:n nettisivuilla (www.sak.fi) viimeistään 19.3.2008 sekä 27.3.2008 ilmestyvässä Palkkatyöläisessä ja 20.3.2008 ilmestyvässä Löntagarenissa. Päätös apurahasta ilmoitetaan saajalle myös henkilökohtaisesti.

LISÄTIETOJA:

Kati Nordström, puh. 020 774 0186, kati.nordstrom@sak.fi
Hannu Rosengrén, puh. 020 774 0187

APURAHOJEN KÄSITTELYAIKATAULU 2008

- Hakuilmoitus lehdissä marras- ja joulukuussa 2007
- Apurahojen haku aika päättyy 15.1.2008, viimeisen päivän postileima
- Hakemukset SAK:hon 15.2.2008 mennessä (oman ammattiliiton kautta)
- Rahaston hoitokunnan kokous ja apurahojen jaosta päättäminen viikolla 10
- Saajien nimet julkaistaan SAK:n nettisivuilla www.sak.fi 19.3.2008
- Saajien nimet 27.3.2008 Palkkatyöläisessä ja 20.3.2008 Löntagarenissa

On aika vaikuttaa!

Nyt etsitään ihmisiä, jotka ovat valmiita tekemään työtä työturvallisuuden ja työyhteisön hyvinvoinnin eteen.

Työsuojeluvaalit

Työsuojeluvaaleissa marras- joulukuussa valitaan työsuojeluvaltuutetut -varavaltuutetut ja työsuojeluasiamiehet.

Työpaikalla, jossa työskentelee 10 työntekijää, on valittava työsuojeluvaltuutettu. Myös pienemmillä työpaikoilla voidaan työsuojeluvaltuutettu valita.

Työnantaja ja työntekijöiden edustajat sopivat valintojen käytännön järjestelyistä.

LISÄTIETOJA liiton toimistosta, puhelin (09) 4785 7227

haastattelut: TUOMO OKSANEN kuvat: PEKKA KAINULAINEN

Uusia luottamusmiehiä esittelyssä

Rtg-yhtiöiden otettua yritysvastuun maakuntien kentistä on Ilmailualan Unionin luottamusmiesten lukumääräinen tarve huomattavasti kasvanut. Myös tamperelaisessa ammattiosasto 003 Insta RepAir ry:ssä on valinta tehty. Esittelemme seuraavassa jutussa kaksi uutta pääluottamusmiestä. Esittelyt jatkuvat ensi numerossa.

Marko Heikkilä

MARKO HEIKKILÄ, UUSI PÄÄLUOTTAMUSMIES, JOKA VALITTIIN MYÖS LIITON HALLITUKSEEN MARRASKUUN EDUSTAJISTON KOKOUKSESSA.

■ Marko Heikkilä on 41 vuotias mies Tampereelta, avoliitossa. Hänen nykyinen työnantajansa on ollut vuoden alusta Insta DefSec Oy/ALS, entinen Instrumentointi Oy, Ilmailuosasto.

Urasta ja työpaikasta

Työhistoriani alkoi päivittäisten urheiluharjoitusteni väliin heikosti mahtuvilla sivutoimimiehen ja liikuntatalon vahtimestarin vakansseilla, muuttuen sen jälkeen naisvaltaisen alan ”huoltomiehen” rooliin, ja siitä joustavasti siirtyen pukeutumisneuvoksi Koiso Oy:ssä, matkatessani nykyiseen toimenkuvaani, jossa olen nyt ollut yli 20 vuotta. Niin, ja vielä: vakuutusmaailmakin tuli tutuksi aiemmin.

Nykyinen, eli ammattinimikkeen mukainen mittarimekaanikon työni on ollut juuri sitä, kuin alun perin sen kuvittelinkin olevan: pikkuosasten tarkastelua ja käsittelyä monin eri tavoin. Ala muuttuu ja me sen mukana?! Etenemismahdollisuudet yrityksessämme ovat hyvinkin minimaalisella tasolla, mutta kenties muutoksen tuulet puhaltavat joskus ja johonkin suuntaan...

Insta DefSec on monien eri alojen erityisosaaja ja esimerkiksi tämä ilmai-

luunkin liittyvä osastomme on oman alansa Suomen johtava laitehuoltaja ja -korjaaja.

Ilmapiiri meillä on hieman kaksijakoinen jo omankin osastomme sisällä, ja siksi olemmekin koettaneet järjestää oman ammattiosastomme puitteissa virkistys- ja yhdessäolotoimintaa monin eri tavoin, sikäli kun omarahoitteisuutemme antaa myöden.

Toimeen kuitenkin tulemme eri ammattiryhmienkin kesken, olemmekin sopeutuvaa laatua.

Ongelmia ja tilanneratkaisuja tieteen olisi montakin mainitsemisen arvoista, mutta jääköön ne yrityksemme sisäisiksi asioiksi.

Luottamustehtävästä

Itse aloittelin tämän nykyisen pääluottamusmiestehtäväni ammattiosastoni todellisten ammattimiesten kyselyn ja ”painostuksen” myötä tuossa syyskuun alkupuolella valmistautuen, varautuen pahimpaan, kylläkin jo alkutalvesta lähtien. – Ennen sitä ammattiosaston sihteerin tehtävät tulivat tutuiksi.

Pääluottamusmiehenä olen osa-aikatoiminen, ja aikaa siihen olen nyt siten periaatteessa saanut sen TES:ssä

mainitun ja lukemani, vähintään neljän viikkotunnin verran. Tuon ajan tehokas käyttö on kuitenkin vielä mahdollista, johtuen heikosta tietojen tallennusmahdollisuudesta ja siihen liittyvästä tietosuojariskistä, mutta asia tulee korjaantumaan mahdollisesti jo tämän vuoden puolella.

Jatkoni tehtävässä on näiden jäsenemme käsissä, riippuen tehtävien onnistumisprosentista, parhaani yritän ja koetan olla tasapuolinen kaikkia kohtaan.

Ne muut ja me

Yhteistyökumppanini ovat pääsääntöisesti nykyinen uusi IAU:n johto asian- tuntevine lausuntoineen ja oman yri-

tyksemme muiden ammattiryhmien luottamusmiehet.

– Mielestäni nykyinen ammattiasastokoostumus IAU:ssa on hyvä, koska nyt muutama pienikin ammattiasasto voi tuoda esiin omat näkemyksensä kulloisestakin tilanteesta omalta kannaltaan, ja valottaa muunkin Suomen toimintaa liiton päättävälle elimille.

Meillä ainakin jäsenet kokevat nykyisen ammattiasastomme kotoisammaksi tavaksi toimia kuin entisen IL-MEK:n, jossa olimme ikään kuin sivustakatsojan roolissa määrätyissä asioissa. Nyt jäsenet voivat helpommin saada äänensä kuulumaan, ja voivat osallistua toimintaan aktiivisesti rakentaen yhdessä toimivaa yhteisöä.

Muu elämä ja arvot

Harrastukseni ovat vaihtuneet entisistä kilpailuun perustuvista lajeista, tavoitteiden ja saavutusten täytyessä, kevyempiin, eli näihin nykyisiin harrastuksiini. Ne liittyvät oman pääni ja vartaloni hyvinvointiin, eli harrastan ulkoilua sopivina annoksina monin eritavoin.

Ihailemasi historian henkilö, onko sellaista?

En nyt ihaile, mutta arvostan edesmennyt jalkaväenkenraalia Adolf Ehrnroothia suoraselkäisyyden ja hänen isänmaallisuutensa johdosta. Samaa kaipaisin nykyiseltä valtion johdoltakin, siis sitä vastuun kantamista ja huolta tulevasta.

Epäoikeudenmukaisuutta inhoan, mutta siihen ikävä kyllä törmään. Nykyään Suomikaan ei ole saneerausten ulkopuolella. Ei edes alat, kuten vaikkapa metsäteollisuus, jonka sanottiin olevan koko taloutemme perusta.

Eiköhän se laadukas ja ammattitaitoinen suomalainen työ tule olemaan se maamme valttikortti tulevassa kilpailutilanteessa maailman markkinoilla.

Loppukaneetiksi toivotan kaikille mukavaa loppuvuotta ja – tamperelaisittain: Paa pipa päähän!

Kristiina Häkkinen

LIITON JÄSENISTÄ NOIN NELJÄNNEKES ON NAISIA (LISÄÄKIN SAISI OLLA, TOIM. HUOM.). HEISTÄ SUURIN OSA TYÖSKENTELEE MATKUSTAJAPALVELUSSA. SEURAAVANA ESITELTÄVÄ LUOTTAMUSMIES ON KRISTIINA HÄKKINEN.

■ Kristiina Häkkinen, 48, on naimisissa ja perheeseen kuuluu 12-vuotias poika ja myös jo nuoret aikuiset, miehen aikaisemmasta avioliitosta. Perhe asuu Uuraisten kunnassa, Höytiän kylässä, noin parikymmentä kilometriä Tikkakosken lentoasemasta luoteeseen.

Perheeseen kuuluu myös – täysvaltaisena jäsenenä – Amex, saksanpaimenkoira. Häntä Kristiina nimittää personal trainerikseen, joka muutenkin vetää mukaan toimintaan. Lenkkeily kylätiellä ja valoisaan aikaan metsissä on mieluisaa puuhaa. Ja talvella latu lähtee omasta pihasta.

Aikaa vaativalle perhe-elämälle on eduksi, että Tikkakoskella virkailijat eivät enää ole vastassa yökonetta, joten yötyökin koskee vain satunnaisia chartereita.

Kesätöistä vakituiseksi

Kristiina on ollut liikennevirkailija vuodesta 1987. Hän muutti aikoinaan Porista Jyväskylään opiskelemaan yliopistoon englantia ja latinaa. Kesätöitä järjestyi ensin Finnairin kaupunkitoimistossa ja seuraavan vuoden toukokuussa hän siirtyi pariaksi viikoksi Jyväskylän kentälle, jossa edelleen ollaan

– Näiden kesähommien kautta löysinkin sitten itseni Jyväskylän kentältä töistä. Pesti on jatkunut nyt parikymmentä vuotta. Ei taida olla niinkään harvinainen tarina, Kristiina tuumii.

Työnantaja on nykyään RTG Ground Handling Jyväskylä. Edellinen oli Keski-Suomen Lentokuorma-

us, jossa hän ehti myös olla luottamusmiehenä jonkin aikaa. Kun Northport oli myös välillä ketjussa mukana, niin nyt on kyseessä jo neljäs työnantaja samassa työpaikassa. Nykyinen pääluottamusmiestehtävä alkoi 1.10.2007.

Aseman pienuudella on etunsa

RTG:ssa on oltu vasta vähän aikaa, eikä toistaiseksi ole tullut esille mitään sellaista, joka olisi vaatinut terästä-mään edunvalvontaa. Aikaisemmin koetuista ulkoistamisista huolimatta ilmapiiri työpaikan työ-yhteisössä on myös hyvä, mihin osaltaan auttaa se, että alalla on yleissitova työehtosopimus. Koneet liikkuvat ja tämä ala tarvitsee työntekijöitä, joita uusinkaan tekniikka ei voi korvata. Vaihtuvuus on ollut pieni ja monta vuotta työka-

vereina olleet tunnetaan hyvin, perhesuhteita myöten.

Ilmailun parissa työskentelevien ihmisten yhteinen työympäristö yhdistää myös eri ammateissa olevia ihmisiä, ainakin kahvipöytäkeskusteluita käydään. Pienellä kentällä osa asiakkaistakin tulee hyvän päivän tutuiksi.

– Tietysti vuosiin mahtuu ikävääkin asiakaspalautetta, mutta ei hän niitä kannata henkilökohtaisesti ottaa, vaikka ehkä joskus olisi sellaiseksi tarkoitettukin, kuten Kristiina tuumii.

Luottamustehtävää hän hoitaa oman liikennevirkailijatyönsä ohessa ja kertoo, että aikaa sen suorittamiseen on järjestynyt tarvittaessa. Oman työn ohessa asioita hoidettaessa myös jäsenistön ongelmat ja suhtautumiset tulevat hyvin esille, kun työporukka tulee välillä, ilman, että mitään erityisiä ongelmia olisi, kyselemään asioita ja kuulumisia. Näitä on voinut olla tarjollakin tavallista enemmän, koska Kristiina on nyt ollut yli kolme vuotta ammattiosasto 010:n hallituksessa.

Mitä tulee edunvalvonnan edellyttämiin käytännön toimiin, niin hän luottaa nykyiseen neuvotte-lukäytäntöön, siitä syntynyt TES on hyvä esimerkki. Hän kertoo tietysti myös olevansa valmis lähtemään barrikaadeille, jollei allekirjoitettuja sopimuksia noudateta.

Työelämästä ja arvoista hän toteaa, että jokaisen työ on arvokasta. Siksi palkkaerot tulee saada pienemmiksi. Ja muutenkin, tarkoitus kai on, että ihminen tulisi yhdellä työllä ja yhdellä palkalla toimeen?

Jari Johansson – nyrkkeilyvalmentaja

■ Jari Johansson on valmentanut nuoria nyrkkeilijöitä viimeiset kaksi vuotta Tapanilan Erän nimissä.

Jari aloitti nyrkkeilyn 13-vuotiaana ja reilut kymmenen vuotta sitten oli viimeisen matsin aika. Takana on 140 ottelua, joista muistoina ei suinkaan ole pysyviä vammoja. Suomen mestaruuskisoissa Jari ylsi neljästi mitaleille, joista yksi on hopeinen. Lisäksi löytyy kaksi TUL:n mestaruutta, GeeBee-turnauksen hopea ja yksi Tammer-turnauksen pronssi.

Intohimo nyrkkeilyyn vei uransa lopettaneen Jarin kuntonyrkkeilyn ohjajaksi ja sitä kautta valmennuksen pariin.

Tältä pohjalta oli luonnollista jatkaa valmennuksen parissa. Kutsumukseen Jari tuntee siirtää opittu eteenpäin. Tällä hetkellä Jarilla on valmennettavia hieman toistakymmentä nuorta. Valmennuksen hän hoitaa työnsä ohella. Salille mennään suoraan töistä kolme

– viisi kertaa viikossa riippuen harjoitusohjelmasta.

Nyrkkeily on suurimmaksi osaksi tekniikkalaji. Myös voimaa tarvitaan, mutta sitä voi käyttää vasta, kun on tekniikka hallussa. Jarin vetämät nyrkkeilyharjoitukset koostuvatkin pääosin teknisistä harjoituksista ja otteluharjoituksista. Punttisalilla pojat voivat käydä ilman Jaria, hänen oppejaan kuitenkin noudattaen. Lenkkipolun kautta nyrkkeilyosalille, jossa kaikki edellä mainittu lyödään yhteen, ja mennään kisoja kohti.

Hämeenlinnassa A- ja B-nuorten suomenmestaruuskisat lyötiin käyntiin 27. lokakuuta. Tällöin Jarin suojateilla oli näytön paikka. Mukana oli kolme Tapanilan Erän edustajaa B-junioreissa. Tuolaisina **Jeremi Pesosella** oli mukanaan Suomen mestaruus sarjassa B-48kg, ja **Michel Saukkosella** hopea sarjassa B-52kg.

teksti ja kuvat: VESA SUNI

Jari työskentelee pyörä- ja jarrukorjaamolla. Toimituksella ei ole tietoa, onko siellä käyttööä nyrkkeilyvalmentajan taidoille.

Matkustajien avustamisesta

Jokainen meistä matkustavaisista on joskus ollut avun tarpeessa. Luultavasti lähes kaikki muistavat kiitollisuuden tunteen, joka mielen valtasi, kunhan apu oli saatu. Varmasti kaikki muistavat kiukun kun apu jäi saamatta. Useimmat osaavat nimetä vastuulliset, joiden vuoksi apu jäi saamatta.

Erilaista apua tarvitsevien matkustajien lukumäärä on viime vuosina kasvanut siinä kuin muidenkin lentomatkustajien. Puhuttaessa autettavista matkustajista tulee kyseeseen hyvin laaja kategoria erilaisia liikuntarajoituksia, yksin matkustavia lapsia, sylilasten vanhempia jopa kieli- tai kulttuurieroista johtuvaa avuntarvetta. On tasa-arvon kannalta ensiarvoisen tärkeää, että kaikille taataan oikeus joustavaan ja turvalliseen matkustamiseen.

Silloin ennen vanhaan, kun Helsinki-Vantaan lentoasema oli vielä pieni ja siellä toimi vain jokunen yhtiö, avustustehtävää hoiti kenttäemäntien ammattiryhmä. Kuitenkin niin, että koko kääntöön osallistuva henkilökunta oli työssä mukana: ramp-miehet kantoivat tarvittaessa matkustajia, porttivirkailijat toimivat avustajina, liikennetoimistotyöntekijät ja koordinaattorit lähettelivät ja välittivät telex-viestejä toisille asemille ja keskustelivat jaksoradiossa saapuvien lentokoneiden kapteenien kanssa reaaliaikaisista tarpeista.

Nykyisin on mahdotonta kuvitella sellaista työtä maapalveluissa, josta työntekijä saisi yhtä paljon myönteistä palautetta kuin tuolloin tyytyväisiltä asiakkailta sai.

Suuri muutos tuli, kun kaksi suurinta lentoyhtiötä siirtyi tilaamaan ostopalveluna kenttäavustajien työn. Työn suorittamiseen varattu henkilökunnan määrä suunniteltiin jo alun perin liian vähäiseksi, lisäksi henkilöstön ikä ja sukupuolirakenne painottui nuoriin naisiin, joilla ei ollut fyysisiä edellytyksiä selviytyä raskaista kantotöistä. Nyt uuden yrityksen palveluksessa olevista nuorista on tullut alansa osaavia ammattilaisia ja heidän työehtonsa on pitkähkön kiistelystä jälkeen saatu kestäväle tolalle. Hyvä niin. Tosin edessä on lakimuutos, joka tulee muuttamaan käytännön perusteellisesti.

Euroopan Unionin asetus 1107/2006 vahvistaa hetkellisesti tai pysyvästi liikuntarajoitteisten matkustajien esteettömän matkustamisen lentoaseman ylläpitämisestä vastaavan viranomaisen vastuulle. Tätä kirjoittaessa on epävarmaa, kuinka työnjako Finavian (entinen Ilmailulaitos) ja lentoasemilla toimivien yhtiöiden välillä tullaan toteuttamaan. IAU:n työsuojeluvaltuutettuna toivon, että lopulliset päätökset tehdään kuunnellen kaikkia asiaan vaikuttavia osapuolia. On oikea hetki saattaa sekä lentoasemien olosuhteet, matkustajien avustamiseen tarvittava kalusto, että työtä suorittavan henkilöstön koulutus ja työsuhteiden ehdot kestäväle tasolle.

LILLI ANSARI

Kirjoittaja on IAU:n edustajiston jäsen ja työskentelee työsuojeluvaltuutettuna Northport Oy:ssä.

”

On oikea hetki saattaa sekä lentoasemien olosuhteet, matkustajien avustamiseen tarvittava kalusto, että työtä suorittavan henkilöstön koulutus ja työsuhteiden ehdot kestäväle tasolle.

”

Unionin kansainvälinen ääni – Tuomo Oksanen eläkkeelle

Pitkän ja merkittävän päivätyön IAU:ssa tehnyt Tuomo Oksanen siirtyy eläkkeelle. Poimintoja Tuomon urasta yliopiston osakunta-aktiivista IAU:n sopimussihteeriksi. Elämän merkitsevät paikkakunnat Rauma, Turku, Helsinki ja uudelleen Turku.

■ Tuomo on syntynyt Raumalta, jossa hän kävi koulunsa ja tuli ylioppilaaksi vuonna 1966. Kouluaikana tuli työökemusta mm. satamasta ja paikallisesta paperitehtaasta. Nykyään hän viettää kesäisin aikaansa Rauman lähistöllä, pikkusaarella sijaitsevalla kesämökilään, jonka maisemaan kuuluu pohjoispuolella näkyvä Olkiluodon atomivoimalaitos. Tuomo harrastaa kalastusta, vaikkakin viime kesänä laiturin kunnostus, joka meni uusiksi epätavallisen voimakkaan myrskyn takia, vei ajan lähes tyystin muilta harrastuksilta. Musiikkia hän on harrastanut pienestä pi-

täen, päästyään jo 7-vuotiaana Rauman Mieslaulajien poikakuoroon.

Turkuun opiskelemaan

Syksyllä 1966 Tuomo aloitti kieliopinnot (englanti ja ruotsi) Turun yliopistossa. Opiskeluaikana hän oli Turun yliopiston ylioppilaskunnan edustajistossa. Myös Satakuntalais-Hämäläisessä osakunnassa hän toimi aktiivisesti, ollen jäsenenä osakunnan hallituksessa, tiedotussihteerinä ja myös vuosijuhlamestarina. Etenkin ylioppilaskunnan toiminnoissa näki mielenkiintoisia persoonia, ja henkilöitä, jotka ovat ny-

kyisin melko korkeissa asemissa meidän yhteiskunnassamme.

Laulaminen jatkui osakunnan lauluilloissa, yhtenä kolmesta laulunjohtajasta, ja ylioppilaskunnan kuorossa sekä siitä muodostetussa tuplakovartissa, mukavana muistona vierailu Niilo Tarvajärven suorassa Tapaninaamuhjelmassa.

Opiskelu tässä toiminnan täyttämässä ylioppilaselämässä oli aluksi hie-
man hitaampaa. Humanistisen tieteen kandidiksi Tuomo valmistui vuonna 1975. Tuolloin hän oli jo avioitunut ja työskennellyt Finnairilläkin. Itse hän kuvaa tuota aikaa sanomalla, että opintoihin suhtautuminen oikeutti lähinnä sävelradiotieteen approbaturiin (jota ei nyt ihan oikeasti ole...). Jotain kuitenkin syntyi, eli suorittamansa HuK-tut-

kinnon jälkeen hän pyrki oikeustieteelliseen tiedekuntaan ja pääsikin seuraavana vuonna opiskelemaan lakia. Oikeustieteen kandin tutkinto valmistui vuonna 1983, kandiditutkintoon liittyvän tutkielman aiheena oli: Ammattiyhdistys työntekijöiden edustajana.

Työelämään

Tuomo oli aloittanut työskentelyn Finnair Oy:ssä opiskelun ohessa liikennevirkailijana vuonna 1972. Työ oli hyvinkin monipuolista, enimmäkseen kuitenkin asiakaspalvelussa. Liikennevirkailijan työssä hän oli kaksitoista vuotta.

Asepalvelus tuli suoritetuksi 29-vuotiaana Tikkakoskella Ilmavoimien Vies-tikoulussa. Saatuaan koulutusta Huolto-koulutuskeskuksen reservioliupseerikurseilla Hennalassa hän toimi Tikkakoskella ruokalan varusmiesesimiehenä.

Koska Finnairilla ei tuntunut olevan käyttöä kuin liikennevirkailijan työ kielitaitoiselle ja nyt lakimieskoulutustakin saaneelle Tuomolle, hän haki järjestösihteerin paikkaa Perushoitajaliitto Superista, jossa toimi syksystä -84 kesään -85. Uusi työpaikka tiesi muuttoa Helsinkiin pois tutusta Turusta, ja loppukesästä -85 hän siirtyi IAU:hun.

Järjestötoiminta ammattiosastoissa ja liitossa

Keväällä 1985 silloinen IAU:n puheenjohtaja Hemmo Hänninen otti yhteyttä ja kyseli Tuomon mielenkiintoa siirtyä Unioniin. Liitossa oli tapahtumassa muutoksia, Klaus Järvelästä oli tulossa puheenjohtaja ja liiton Liisankadun toimistossa oli vapautumassa työpaikka.

Siirtyminen tähän toiseen liittoon oli helppoa, koska organisaatio ja ihmiset olivat tuttuja, olihan Tuomo toiminnut jo Turussa olleessaan ammattiosastonsa ja liiton erilaisissa luottamustehtävissä. Mainittakoon Lounais-Suomen Imailu-alanyhdistyksen hallituksen jäsenenä ja varapuheenjohtajana sekä Turun, Porin ja Maarianhaminan työntekijöiden luottamusmiehenä.

Työ Unionissa alkoi elokuun alussa vuonna 1985. Aluksi hän toimi 1. sihteerinä, josta siirtyi toimitsijan työhön 1993. Viime vuosina työ tehtiin soppimussihteerin nimikkeellä.

Kansainvälinen toiminta

Hyvän kielitaitonsa ansiosta Tuomo oli erittäin hyvä IAU:n edustaja monissa kansainvälisissä yhteisöissä, kuten mm. Pohjoismaiden Kuljetustyöntekijöiden Federaatiossa (NTF), Kansainvälisessä Kuljetustyön-tekijöiden Federaatiossa (ITF) ja Euroopan Kuljetustyöntekijöiden Federaatiossa (ETF). EU:n työoloja ja sopimuksia käsiteltävät asiat SAK:n kansainvälisissä komiteoissa työllistivät häntä päivittäin.

IAU:n kansainväliset suhteet ja kansainvälinen vaikuttaminen olivatkin lähes kokonaan hänen vastuullaan. Pitkä mukanaolo oli luonut hyvät henkilökohtaiset suhteet moniin kansainvälisessä toiminnassa mukana olleisiin, mikä auttoi toimimistamme yhä enemmän ja enemmän kansainvälistyvällä alallamme.

Tiedotus

Tuomo toimitti pitkään Liiton tiedotetta, joka jaettiin kerran kuussa työpai-

koille. Kymmenen vuotta sitten perustetussa Unioni-lehdessä hän oli mukana alusta lähtien ja lehden nimikin on hänen ehdotuksensa mukainen. Hän on koko ajan kirjoittanut lehteen ja korjailut meidän muiden kirjoituksia julkaisukelpoisiksi.

Onneksemme hän on luvannut jatkaa tätä lehtityötä myös eläkkeelle siirtymisensä jälkeenkin, toimimalla Turun kirjeenvaihtajana ja oikolukemalla lehtemme kirjoituksia.

Hän jättää oman ison aukkonsa meidän toimintaamme, kun hän siirtyy hyvin ansaituille eläkepäiville. Kuka korvaa Tuomon kansainväliset suhteet, monipuolisen kielitaidon ja pitkän kokemuksen?

Ilmailualan Unioni ja kaikki sen jäsenet toivottavat Tuomolle erittäin rikkaasta ja antoisaa eläkeaikaa, aikaa mökki- ja Turun asunnon remonttiin, aikaa musiikille ja yli kaksikymmentäviisi vuotta kestäneen parisuhteen hoivamiseen.

Minäkin kiitän henkilökohtaisesti Tuomoa kaikesta avusta ajasta, jota riitti myös minulle. Kiitos Tuomo!

ERKKI LUOTO

Ari Miettinen

Puujalka twisti

Kulttuurisyyksy on edennyt jo pitkälle, seuraavassa hivenen tunnelmapaloja:

– Mie en kuulkaa juokse tääl teijän takkei. Miul on eukko ja lapset ja miun pittäis hypätä tääl teijän mukkaa just ku koirra. Ei tule mittää. Nyt on asjat silviisi, jot myö hävitään tää sota.

– Kuulkaahan nyt paperimies Rokka. Kun minä sanon teille, että kannattavan paperitehtaan sulkeminen on kannattava liiketoimi. Te uskotte. Ja kun minä sanon teille, että te menette Sarastien, anteeksi Sarasvuon, kurssitettavaksi. Te jumalauta löydätte sisäisen sankarinne, ja pidätte siitä hyvää huolta kunnes minä ulkoistan sen.

Tämä varsin dramaattinen kohtaaminen metsässä oli peräisin syksyn menestyskirjasta: Happamia sanoi Paperiliitto Karvisenmarjoja. Se kamppailee satiiristen teosten sarjassa valtion vientituesta yhdessä toisen väkevän paperiteollisuuseepoksen, Gutzeituksen makua, kanssa.

Sitten pätkä tositeveetä ja perinteisiä sairaalararjo yhdistelevästä ay-poliittisesta komediasta: Pääministeri, eli virtsakivinen tie Huusiin.

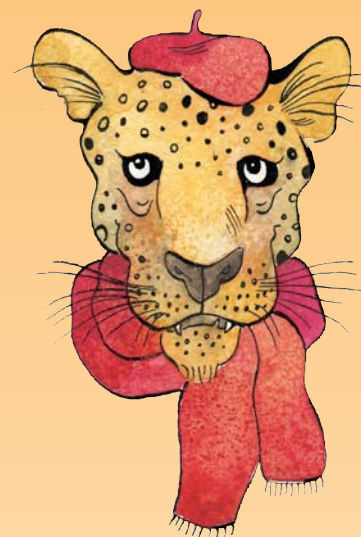
– No kukas se siinä, sehän on herra pakkolain säätäjä itse. Kuulkaahan, tästä ei nyt tällä kertaa selvitäkään kuin espoolaisen heitukan kirjoista. Laskekaa housut alas ja laittakaa jalat näihin pidikkeisiin. Otan täältä purkin tummelia (kepun suosittama) ja gummihanskat. Suoritamme teille gastroskopian poikkeuksellisesti alakautta. Ai gastroskopia? Se on modernimpi versio pohjalaisesta sanonnasta: kattotahan notta mitä vieras on syäny, eli ruokatorven, mahalaukun ja pohjukaissuolen Tehystys.

Lopuksi pirkka-agenttitarina

Niksi Pirkko: Jos sinulla on kesämökki, mökissä sauna ja naapurissa itäsaksalainen eli Ossi. Ja tämä niksmanni mitumaarina kylpeä rymistelee kanssasi kunnes sulhanen näkyy alasti kieriskelemässä viljapellossa. Ei syytä huoleen. Ota sukkahousut (60 denieriä, uusi TES 93 \$, työvaatetus ja virkapukukorvaukset) ja rakenna niistä itsellesi kelpo su-pokoiraloukku.

Näin säilytät poliittisen koskemattomuutesi, joka muuten voi olla vaarassa, sillä ihminen on ihmiselle rusi.

LEO BARDY

”

Kolea kulttuurisyyksyn puhuri muuttaa kissapedonkin Baskerivillen koiraksi.

”

SAK:n valtuuston kokous

Poliitikkojen sekaantuminen työehtosopimusneuvotteluihin ja lakko-oikeuteen tuomittiin jyrkästi SAK:n valtuustossa. IAU:n edustajana valtuustossa toimii Erkki Luoto.

SAK:n korkeinta johtoa valtuuston syyskokouksen tiimellyksessä.

Erkki Luoto

SAK:n valtuuston päätöslausuma 23–24.11.2007:

Sopimusyhteiskunta perustuu työmarkkinaosapuolten tasaveroiseen neuvotteluun ja sopimiseen

■ SAK ei hyväksy lakko-oikeuden rajoittamista lainsäädännöllisin toimenpitein. Sopimusyhteiskunnan toimintaperiaatteisiin ei kuulu, että työmarkkinoiden toimintaa ohjataan viime kädessä ns. pakosovittelun avulla. Myös parhaillaan käynnissä oleva työehtosopimuskierron osoittaa, että sopimusjärjestelmä toimii. Neuvottelen, sovitellen ja sopien voidaan päästä tuloksiin. Työmarkkinoiden sopimustoiminnan kehittäminen on selkeästi työmarkkinajärjestöjen asia. Palkansaajajärjestöjen tulee keskenään täsmentää voimassa olevia työtaisteluohteita myös suojelutyön pelisääntöjen osalta.

Maan hallituksen on toimittava siten, että kannattava, kilpailukykyinen ja ympäristön kannalta kestävä yritystoiminta jatkuu Suomessa. Metsäteollisuuden kannattavia tuotantolaitoksia koskevat lopettamispäätökset on jäädettävä, kunnes muut toimintaedellytykset, kuten puun saatavuuden ja lopputuotteen hintakehitys on selkiytynyt. Valtion edustajana yritysten hallinnoissa toimivien henkilöiden tulee käyttää aktiivista ja määrätietoista ohjausta. Yritysten on osoitettava vastuullisuutta myös työntekijöitä kohtaan.

Tuottavuutta ja tuloksellisuutta voidaan parantaa kestäväällä tavalla vain toimintatapoja, työoloja ja johtamista kehittämällä sekä henkilöstöä palkitsemalla. Esimerkiksi valtion tuottavuusohjelmaa on tähän mennessä viety eteenpäin henkilöstön näkökannat sivuuttamalla työntekijöitä vähentämällä ja tehtäviä ulkoistamalla. Se ei ole hyväksyttävä toimintatapa. Tuottavuus- ja tuloksellisuusohjelmat tulee suunnitella ja toteuttaa yhteistoiminnassa työntekijöiden kanssa. Samalla on varmistettava, että kansalaisilla on saatavissa riittävät ja laadukkaat peruspalvelut.

Sosiaaliturvaa uudistavassa komiteassa SAK:n tavoitteena on erityisesti vahvistaa työntekijöiden ansioturvaa ja sen rahoituspohjan kestävyyttä. Muutosturvan ja työvoimapalvelujen parantaminen sekä työttömyysturvan epäkohtien korjaaminen lisäävät työnteon kannustavuutta ja työmarkkinoiden toimivuutta. Pätäk- ja vuokratyöntekijöiden sekä muiden epävakassa työsuhteessa työskentelevien toimeentulo- ja työsuhteturvan parantamista on edelleen jatkettava.

Työvoiman liikkuvuudelle on luotava oikeudenmukaiset ja toimivat edellytykset lainsäädännöllisin ja verotuksellisin toimenpitein. Valtion tulee myös vaikuttaa asuntomarkkinoiden toimintaan siten, että työntekijöillä on saatavissa asuntoja kohtuullisin kustannuksin. Vaihtelevat tulokannat esimerkiksi työn takia toisella paikkakunnalla väliaikaisesti asuvien verotuksessa vaikeuttavat työntekijöiden toimeentuloa ja hankaloittavat myös yritysten mahdollisuutta saada osaavaa työvoimaa.

SAK:n selvitys osoittaa:

Muutosturvaan tarvitaan lisää koulutusmahdollisuuksia

■ Työttömät työnhakijat pitävät muutosturvaa tarpeellisenä toimintamallina, mutta siinä nähdään myös kehittämistarpeita. SAK:n teettämän selvityksen mukaan erityisesti korotettua työttömyysturvaa pidetään kannustavana ja positiivisena mahdollisuutena uudelleen kouluttautumiseen.

Muutosturvan toimintamalli astui voimaan heinäkuussa 2005, jonka jälkeen noin 30 000 työpaikkansa menettäneelle on tehty työllistymisohjelma. SAK teetti muutosturvan toimintamallia koskevan kyselyn Joensuun seudun työvoimatoimiston työnhakijoille, joille on tehty muutosturvan mukainen työllistymisohjelma. Kysely tehtiin syys-lokakuussa ja siihen vastasi 460 henkilöä.

Selvityksessä nousi voimakkaasti esille epäkohtia, jotka liittyvät muutosturvan koulutusmahdollisuuksiin. Erityisesti vastaajat kiinnostivat huomiota omaehtoisen ja työvoimapolitiittisen koulutuksen erilaiseen asemaan. Useat työttömät työnhakijat, jotka ovat hakeutuneet omaehtoisesti parantamaan osaamistaan, ovat kokeneet jäävänsä taloudellisesti huonompaan asemaan kuin työvoimapolitiittiseen koulutukseen päässeet. Kritiikkiä esitettiin myös työvoimakoulutuksen rajallisesta tarjonnasta.

Muutosturvan toimintamallin ideana on tukea ja kannustaa työpaikan menettäneitä palkansaajia uudelleen työllistymisessä. Koulutus on monelle järkevä ja tarpeellinen vaihtoehto päivittää oma ammattiosaaminen vastaamaan tämän päivän työmarkkinoiden vaatimuksia.

SAK esittääkin muutosturvan piiriin kuuluvien palkansaajien koulutusmahdollisuuksia lisäämistä. Työllistymisohjelmassa sovitun koulutuksen pitäisi aina oikeuttaa korotettuun työttö-

myysturvaan. Näin myös omaehtoisesti koulutukseen hakeutuva voisi saada toimeentulonsa turvaamiseksi työllistymisohjelmallisaa.

Työmarkkinoilla tapahtuvien muutosten vuoksi osalle työpaikkansa menettäneistä voi koko ammattialan vaihto olla tarpeen. SAK:n mielestä korotettua työttömyysturvaa pitäisi jatkossa maksaa vähäisen koulutustaustan omaaville nykyistä pidempään ammatillisen tutkinnon suorittamiseksi.

Palvelun oltava yksilöllistä ja yhdenmukaista

Selvitykseen vastanneet pitivät työllistymisohjelmaa tarpeellisenä muutosturvan osana, mutta toisaalta sillä ei nähty suurta merkitystä uudelleentyöllistymiseen. Työllistymisohjelmien tekoon toivottiinkin enemmän yksilöllisyyttä sekä aikaa.

Selvityksessä kävi myös ilmi, että muutosturvaan liittyvä toiminta ei ole ollut Joensuun seudulla kaikin osin yhdenmukaista. Parannettavaa on edelleen muutosturvatieiden levityksessä sekä viranomaistoiminnan yhdenmukaisuudessa.

Selkeä enemmistö vastaajista toivoi muutosturvaan myös työterveyspalveluja. Muutosturvan kehittämisessä SAK pitääkin erityisen tärkeänä, että irtisanomisaikana on tarjolla palveluja, joilla tuetaan selviytymistä työpaikan menetyksen aiheuttamasta kriisistä. Esimerkiksi psykologin palveluja on voitava saada joko työterveyshuollon kautta tai työhallinnon ostamana palveluna osana muutosturvaa. Osalle myös terveydentilan tai työkyvyn selvittäminen on tarpeen. Terveyspalvelujen tarjoaminen tukisi uudelleen työllistymistä ja auttaisi havaitsemaan mahdollisia työllistymisen esteitä.

Määräaikaisille paremmat mahdollisuudet muutosturvaan

Oikeus muutosturvan työllistymisohjelmaan edellyttää vakinaisessa työsuhteessa olleelta vähintään kolmen vuoden työhistoriaa yhden tai useamman työnantajan palveluksessa. Määräaikaisessa työsuhteessa oleva voi päästä muutosturvan piiriin, jos työsuhte on kestänyt samaan työnantajaan vähintään 36 kuukautta viimeisten 42 kuukauden aikana.

SAK ehdottaa, että muutosturvan piiriin pääsyä helpotettaisiin lyhentämällä työhistoriavaatimusta sekä luopumalla määräaikaisessa työsuhteessa olevien kohdalla saman työnantajan vaatimuksesta. Lisäksi määräaikaisille työntekijöille olisi mahdollistettava työllistymisvapaan käyttö työsuhteen päättymisen lähestyessä.

SAK/viestintä

UNIONIN ILMESTYMINEN 2008

Numero 1 ilmestyy 29.2,
aineisto toimitukseen 11.2.

Numero 2 ilmestyy 18.4,
aineisto toimitukseen 31.3.

Numero 3 ilmestyy 20.6,
aineisto toimitukseen 2.6.

Numero 4 ilmestyy 12.9,
aineisto toimitukseen 25.8.

Numero 5 ilmestyy 31.10,
aineisto toimitukseen 13.10.

Numero 6 ilmestyy 5.12,
aineisto toimitukseen 17.11.

ILMOITUSKOOT JA HINNAT (alv 0 %)

Koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €

½ sivua, 180 x 115 mm, 120 €

2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €

1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

Firman pikkujouluissa puhuin viimeinkin suuni puhtaaksi...

kerroin Wilmalle tunteistani...

...ja annoin rakentavaa kritiikkiä kollegoilleni.

Seuraavana aamuna tipahdin taas maan pinnalle.

© Sanna Kallio

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI

faksi: (09) 4785 7250

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 47857 220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 47857 221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 47857 225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228
Toimistonhoitaja	Sinikka Hakala	(09) 4785 7210

Jäsenasiat Paula Seppälä (09) 4785 7200
jasenasiat@iau.fi

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassa

Kaisaniemenkatu 10, 8. krs.
00100 HELSINKI

faksi: (09) 4785 7209

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.irkatk.fi

Kassanhoitaja	Paula Seppälä	(09) 4785 7200
Kassanhoitaja	Sari Meling	(09) 4785 7202
Kassanhoitaja	Mirva Virtanen	(09) 4785 7203
Kassanhoitaja	Janne Becker	(09) 4785 7201

Kiitos yhteistyöstä.

APUA TARVITAAN KAUKANA. JA LÄHELLÄ.

www.punainenristi.fi

Hyvää Joulua

Toivottaa liiton väki

Ilmailualan Unioni IAU ry
ei lähetä tänä vuonna joulutervehdyksiä
yhteistyökumppaneille, vaan tekee
lahjoituksen Suomen Punaiselle Ristille.